



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

13 травня 2021 року

Харків 2021

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Божко О. О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Макітренко К. О. – здобувач першого рівня вищої освіти факультету іноземної філології, голова студентського наукового товариства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 11 травня 2021 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2021. – 177 с.

У збірнику відображено тези Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

проявляється у формуванні у студентів та науково-педагогічних працівників академічної доброчесності та вживає необхідних заходів задля запобігання випадків її порушення.

Список використаних джерел

1. Інструкцію щодо перевірки випускних кваліфікаційних робіт на академічний плагіат із використанням програмно-технічних засобів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського URL: <http://vspu.edu.ua/content/img/education/ak1.pdf>
2. Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського №152 від 29.09.2016 р. URL: <http://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>
3. Положення про Центр внутрішнього забезпечення якості освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського від 16.01.2020 р. URL: <http://www.vspu.edu.ua/content/position/p110.pdf>
4. Про вищу освіту: Закон України від 28.09.2017 р. № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145- VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text>

АНАЛІЗ АНТРОПОЛОГІЧНИХ ВИМІРІВ ДЕВІАЦІЙ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

О.Ю. Марчак

здобувач третього рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м.Харків

«...світ цивілізованого суспільства свідомо створений людьми, тому принципи, на яких він ґрунтується, слід шукати в мінливості нашого власного людського розуму».

Джамбатіста Віко

Українське суспільство на сучасному етапі розвитку отримало складні виклики чи не у всіх напрямках свого життя – від захисту власної державності та територіальної цілісності, епідемічної загрози, екологічних проблем до боротьби з корупцією, необхідності проведення ефективних реформ; актуалізація внутрішньої проблематики геополітичними ускладненнями світового порядку, трансформація буття з наступом цифрової епохи – такий далеко не повний перелік викликів ставить широке коло завдань і перед науковою спільнотою, важливою складовою якої завжди була освітня сфера, зокрема, університетська наука і освіта.

Обравши цивілізаційний напрямок руху до інтеграції з Європейським союзом, Україна координує свою діяльність з європейською спільнотою в освітній сфері, важливими кроками якої було прийняття Бухарестської

Декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004 р.), приєднання нашої країни до Болонського процесу у 2005 р., схвалення Керівництва для інституційних Кодексів етики в галузі вищої освіти Міжнародною Асоціацією університетів та Magna Charta Observatory (2012 р.), інші системні рішення [1, с.12-16].

Послідовні кроки у побудові вищої освіти в Україні з реальною автономією університетів, реформуванням законодавчої бази із оновленням редакції Закону України «Про вищу освіту» засновуються на впровадженні принципів академічної доброчесності та додержанні етичних стандартів науково-освітньою спільнотою, які деталізовано в ході багатолітньої загальноєвропейської дискусії на Форумах Європейської платформи з питань етики, прозорості та добропорядності в галузі освіти (ETINED); така увага до етики в сфері освіти і науки продиктована загальноєвропейською стурбованістю через те, що «...сьогодні ні одна країна не може стверджувати, що повністю позбавлена від корупції в секторі освіти». [2].

Українське суспільство стає свідком гучних скандалів, де згадуються прізвища найвищих посадовців, депутатів із висвітленням в медіа та судовими процесами через звинувачення у використанні фіктивних дипломів, сумнівного захисту та отримання наукових звань, плагіаті. Комерціалізація освіти та етика наукової діяльності вступають у екзистенціальне протиріччя. Зворотний бік навколо-наукових конфліктів – девальвація самої освіти, недовіра до університетських дипломів, навчання молоді у країнах Східної Європи. Знання і освіта як інтелектуальний вартісний актив перетворюється почасти у симулякр, подобу, копію реальності. Постмодерне розчарування у дійсності стало руйнувати і саму дійсність у надчутливій сфері становлення майбутніх поколінь.

Для України проблема корупції, порушення академічної доброчесності, плагіату в освітній сфері є частиною, наслідком та віддзеркаленням більш загальної картини хвороби суспільства. Попри всеєвропейський характер зазначеної проблеми в освітній сфері, за дослідженнями Transparency International, яке оцінює громадське сприйняття корупції в світі, показники України в 2020 р. покращились на 3 бали, із 100 можливих наша країна отримала 33 бали і зайняла 117 місце зі 180 у списку. Поряд з нами Єгипет, Непал, Замбія [4].

В рамках теми нашої студії – аналізу антропологічних вимірів девіацій академічної доброчесності в освітній сфері в якості методологічного інструментарію слід звернути увагу на можливості синергетики – теорії самоорганізації систем, що виникла на базі природничих наук та дозволяє використовувати міждисциплінарний підхід в гуманітарній сфері. В концептуальному лексиконі І. Пригожина й І. Стенгерс відкрита система характеризується флуктуацією кожної із підсистем суспільного організму як рух «хаос із порядку» і навпаки до точки біфуркації – переломного моменту із варіантами руху в декількох напрямках та можливістю формування диссипативної структури – більш складної, інформаційно ємної та варіативно

стабільної системи на вищому рівні організації і порядку. Безлад і хаос в результаті самоорганізації повертаються до впорядкованої структури [3].

За множинністю різновекторних та зовні не пов'язаних між собою характеристик суспільства, що стримують важливі перетворення в освітньому середовищі чи утворюють потенціал для розвитку, вбачається наближення саме до точки біфуркації, екзистенційного перехрестя, що визначить напрямок руху в значно ширшому контексті розвитку української державності. Априорно можливість самоорганізації системи визначається позицією усіх членів соціальної структури. В темпорально-просторовій реальності імпліцитно така критична точка перебуває в кожному із нас, вимагаючи визначення своїх координат: я дівець чи спостерігач.

Список використаних джерел

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнародний фонд дослідження освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. – 234 с. – Режим доступу до ресурсу: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення 28.04.2021)
2. COUNCIL OF EUROPE PORTAL – Режим доступу до ресурсу: <https://www.coe.int/en/web/ethics-transparency-integrity-in-education/home?desktop=true> (дата звернення 29.04.2021)
3. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса: Новый диалог человека с природой: Пер. с англ./ Общ.ред. В. И. Аршинова, Ю. Л. Климонтовича и Ю. В. Сачкова. – М.: Прогресс, 1986. – 432с. – Режим доступу до ресурсу: http://yanko.lib.ru/books/betweenall/prigogine-stengers_ru.htm#_Toc1693094 (дата звернення 29.04.2021)
4. Transparency International – Режим доступу до ресурсу: <https://ti-ukraine.org/research/index-spryjnyattya-koruptsiyi-2020/> (дата звернення 29.04.2021)

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

Ю.Ф. Матей

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

У світовому видавничому співтоваристві проблемі етики публікації наукових досліджень приділяється багато уваги. Протягом ХХ ст. у Великобританії, США, Німеччині та Канаді створювалися організації, головним завданням яких була розробка правил наукових публікацій, підготовка різних документів, що дозволяють науковим редакторам та видавцям дотримуватися єдиних вимоги. Крім того, створювалися правила взаємодії редакторів та

Склярова Ю.С.	
ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ДЛЯ ГІТАРИ НА УРОЦІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗОШ.....	133
Ворожбіт-Горбатюк В.В., Штефан М.В.	
МІКРОНАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ.....	135
СЕКЦІЯ 4. Питання академічної доброчесності та етики наукових досліджень	137
Бойчук Б. С.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	137
Гладкіх А. М.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ТРЕНД ОСВІТЯНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ХНПУ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ.....	139
Гуцало К. П.	
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МОРАЛІ ТА ЕТИКИ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	142
Кітраль М. С.	
ПРОБЛЕМА ПЛАГІАТУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	144
Кондратюк С. М.	
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	146
Лехкодух Т.О.	
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВІННИЦЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО.....	148
Марчак О.Ю.	
АНАЛІЗ АНТРОПОЛОГІЧНИХ ВИМІРІВ ДЕВІАЦІЙ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	150
Матей Ю.Ф.	
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ІСТОРИЧНИЙ НАРИС	152
Chornomord Ye. Ye.	
FUNDAMENTAL VALUES OF ACADEMIC VIRTUE (ON THE EXAMPLE OF K _h NEU OF SIMON KUZNETS).....	155
Філь А. І.	
ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ АКАДЕМІЧНОМУ ПИСЬМУ	157
Шелест О. М.	
ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	159